

ningen at erindre, thinglæses som Afkomst for Eieren til i sin Tid frit at disponere over dette Hartkorn, som over Hovedgaardsjord.

§ 3.

Døer Gaardsfæsteren og hans Enke inden Udløbet af 30 Aar, at regne fra Fæstecontractens Indgaaelse, skal Godseieren, saafremt han ikke afhænder Gaarden paa den i § 2 nævnte Maade og til en af de der ommeldte Personer, til Voet udbetale ligesaamange Trebivotebele af den erlagte Indfæstningssum, som der mangler Aar i, at Fæstecontracten har været i 30 Aar.

§ 4.

I Tilfælde af Fæstets Ophør ved Dødsfald tilkommer der Dødsboet eller Arvingerne Ret til imod fornøden Sikkerhedsstillelse at beholde Gaarden og fortsætte Driften indtil den 1ste April i det paafølgende Aar, fra hvilken Tid først Fæstebeligheden bliver at regne.

§ 5.

Den en fratrædende Fæster eller hans Arvinger ved Bestemmelsen i Forordningen af 8de Juni 1787 § 5 tillagte Ret til at erholde Erstatning hos Eieren (Forbdrøtten) for Istandsættelse eller Opsvørelse af Nytt af saadanne Bygninger paa Gaarden, som ere i den i den Tid til dens Drift, uvides til ogsaa at gjælde med Hensyn til saadanne Tilbygninger og Forøgelser af det murede og nagelafste Inventarium, som selv om de ikke kunne anses for strengt taget „nødvendige“ til Fæstegaardens Drift, dog maa erkjendes for at være hensigtsmæssige, naar de uomtvisteligt have forøget Gaardens almindelige Handelsværdi som Aalsgaard.

Erstatningsretten udvides endvidere til at omfatte ikke blot saadanne større Grundforbedringer af Gaardens Tilliggende, der utvivlsomt have været forøget Gaardens Værdi, saasom Opbyrking af Overdrev, Heder, Mose eller Kjær, Rydning af steenlagte Jordstykker, Udtørring af Moradser, Affvings- og Overrislingsanlæg, men ogsaa de, nyttige og hensigtsmæssige, mindre Grundforbe-

dringer, t. Ex. Mergling, omfattende Udgravninger, Brøndsætning eller deslige, hvoraf Fæsteren eller hans Arvinger paa Grund af Besiddelsens Afbrudelse ikke have faaet Leilighed til at høste den fulde Nytte.

Afgangen til den ved nærværende § hjemlede Erstatning bliver imidlertid, saavel for Tilbygninger og Inventarieførelser, som for Grundforbedringer, betinget af, at Fæsteren enten forud har erhvervet Godseierens skriftlige Anerkjendelse af Bygningernes eller det paagjældende Jordstykkets Tilstand forinden Bygningsarbejdet eller Grundforbedringens Foretagelse, eller i Mangel deraf har sørget for ved en lovlig Synsforretning at bevistliggjøre samme, samt at han umiddelbart forinden Arbejdet paabegyndes, derom bevistligen har gjort Anmeldelse for Eieren.

I Mangel af mindelig Overenskomst bliver Spørgsmaalet om Erstatningspligten og om Erstatningens Størrelse at afgjøre af to Boldgiftsmænd, hvoraf hver af Parterne vælger een. Kunne Boldgiftsmændene ikke blive enige, vælger de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, bestikker Amtmanden en Opmand. Ved Erstatningens Bestemmelse bliver ikke blot at tage Hensyn til den Værdiforøgelse, Eiendommen har erholdt ved den foretagne Forbedring, men tillige til den Fordeel, som Brugereren i den længere eller kortere Tid, der er forløben siden Forbedringens Udførelse, selv har høstet af samme. Dog bortfalder Erstatningsretten ved større Grundforbedringer efter 30, og ved de mindre Grundforbedringer efter 10 Aars Forløb efter Forbedringens Udførelse, og maa Erstatningen i intet Tilfælde overstige Pengesværdien af det af Brugereren anvendte Arbejde og tillagte Materialer efter gangbar Priis paa den Tid, da det paagjældende Foretagende er udført.

Omkostningerne ved Boldgiftsmændenes Forretning bæres lige af begge Parter.

§ 6. Er der ved Afleveringen bevistligen nedlagt mere eller kostbarere Saafod i Fæstegaardens Forder, end der i og med disse er overleveret Fæsteren, skal Forfjellen erstattes efter de paa Saatiden gangbare Priiser, og